

บทความวิจัย

ความต้องการของชุมชนต่อการให้บริการวิชาการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชัยนุรดิน นิมา*

*นักวิชาการศึกษาคำาณูการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับเปรียบเทียบความต้องการของชุมชนต่อการให้บริการ วิชาการและ เปรียบเทียบ ความ ต้องการ ของชุมชนต่อการบริการของสำนักงานวิชาการและบริกา รชุมชน และประมวล แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจง (Popursive sampling) จำนวนทั้งหมด 384 คน และแบ่งสัดส่วนจำนวนเท่าๆกันประ กอบด้วยผู้นำศาสนา สตรีและแม่บ้าน ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนต่อการให้บริการวิชาการของสำนักงานวิชาการและบริการชุมชน และประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับ แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิง พรรณนา (Descriptive Statistic) ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความต้องการของชุมชนต่อการให้บริการวิชาการของสำนักงานวิชาการและบริการชุมชน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีความต้องการบริการมากที่สุดคือ ด้านการเสริมสร้างสมรรถภาพของบุคลากรในหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.98$, S.D.=0.68) รองลงมา คือ ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.71) ด้านการเผยแพร่ความรู้ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.66) ด้านการร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.66) และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของชุมชนต่อการบริการของสำนักงานวิชาการและบริการชุมชน พบว่าความต้องการต่อการบริการ จำแนกตามตำแหน่งและอายุของ กลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนความต้องการต่อการบริการจำแนกตามเพศ และภูมิลำเนาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มี 4 ด้าน คือ

1) ด้านการเผยแพร่ความรู้ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร ผลิตเอกสาร ตำรา แพลหนังสือและเผยแพร่บทความวิชาการด้านอิสลามศึกษา ผ่านเครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยีหรือสื่อออนไลน์ต่างๆที่ทันสมัย

2) ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยเน้นเรื่อง ชาริอะฮ์ในปรั ะเด็นต่างๆ การจัดอบรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ระบบการไกล่เกลี่ย และอมรบก่อนการสมรส การช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ สนับสนุนกองทุนเด็กกำพร้า ยาากจน ผู้ด้อยโอกาส และโอกาสในการประกอบอาชีพ

3) ด้านการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ด้านศาสนาใน ชุมชน โดยร่วมมือกับองค์กรภายนอก และเป็น
ตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

4) ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สอดคล้องกับ
หลักการศาสนา และการแสดงผลงานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประวัติบุคคลสำคัญในอดีต การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับ
ความเชื่อ วัฒนธรรมของชุมชนชาวมุสลิม และการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม

คำสำคัญ : ความต้องการการบริการวิชาการของชุมชน, สำนักงานวิชาการและบริการชุมชน, วิทยาลัยอิสลามศึกษา

Research

*The Demand of Community Toward Academic Services of the College of Islamic Studies,
Prince of Songkla University, Pattani Campus*

Zainurdeen Nima*

* Academic specialist of the College of Islamic Studies, Prince of Songkhla University, Pattani Campus

Abstract

The objective of this survey research is to study the demand of the community in the Deep South of Thailand toward the academic services of the College of Islamic Studies (CIS) of Prince of Songkla University, Pattani Campus and to compare the service of CIS with the service of the Office of Academy and Community Service in order to find the best way to support and develop the services. CIS has set 384 purposive sampling and divided the samples evenly. The samples are composed by the religious leaders, women, housewives, teachers of Islamic private schools, government officials, staff and members of co-operatives in the southern border provinces. The samples were asked about their needs toward the academic services of the two organizations. They were also questioned in an in-depth interview on the promotion and development of the community service of CIS of Prince of Songkla University, Pattani Campus.

The researchers used the descriptive statistic for the data analysis. The result of the study shows that as the following:

1. The samples have a very high expectation toward the duty of CIS in the community. The field with the most demand service is the strengthening of the capacity of personnel in the agency ($\bar{x} = 3.98$, S.D.=0.68). The next field is the counseling ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.71), the dissemination of knowledge ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.66), the cooperation in solving community problems ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.66), and the preservation of art and culture ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.73) respectively.

2. The result of the comparison the demand of the community toward the service of the Office of Academy and Community Services shows that the samples in each group age and genders have different opinions.

3. The four guidelines for the promotion and development of community services of CIS of Prince of Songkhla University are as follows:

1) The dissemination of knowledge. CIS should educate the community about the agency management. It should also promote text books, translation works, and articles about the Islamic studies. The operations should be carried on by utilization of modern technology and the online media.

2) The counseling. CIS should focus on the application of the Sharia law in many daily activities such as the training on moral and ethics development, the mediation system, the premarital training, the social assistance, the fund supports for orphans, misfortunate people, and those who are unemployed.

3) The religious problem solving in the community by seeking cooperation with external organizations. CIS should be the mediator in the connection and conflict solving within the community.

4) The preservation of art and culture. CIS should hold activities to promote the local arts and cultures. However, the types of the events should be under the framework or in line with the teaching of the religion. It might include the display of arts, the history of well-known people in the past, the researches and studies about beliefs and the Muslim Melayu way of life.

Key words: demand of the community toward the academic services, the Office of Academy and Community Services, the College of Islamic Studies

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริการด้านสาธารณะเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของอิสลาม ซึ่งท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้มีการเชิญชวนสู่การกระทำความดีผ่านบทบัญญัติในอัลกุรอานและสุนนะฮฺของท่าน การบริการในอิสลามจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบทางสังคม โดยที่อิสลามได้เสนอรูปแบบดุลยสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับจักรวาลและมนุษย์กับสังคม ที่มุสลิมต้องรับผิดชอบดำเนินงานเพื่อตอบสนองตามบทบัญญัติของอัลลอฮฺ ที่ได้กำชับให้ศรัทธาชนกระทำแต่ความดี ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺมักจะด่ำรัสแทนว่า “และบรรดาผู้ศรัทธา ” และต้องตามด้วยคำว่า “และประกอบคุณงามความดี ” จึงเห็นได้ว่าศาสนาอิสลามไม่ได้ตั้งอยู่บนหลักศรัทธาแต่เพียงอย่างเดียว แต่อิสลามคือการศรัทธาและการปฏิบัติควบคู่กันไป ดังปรากฏในอัลกุรอาน ว่า

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا
رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

(الحج : 77)

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย! พวกเจ้าจงรุกเ้าะ จงสุญุด และจงเคารพภักดีต่อพระเจ้าของพวกเจ้าเถิด และจงประกอบความดี หวังว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ ”
(อัลหัจญ์, 22 : 77)

และพระองค์อัลลอฮฺ ได้ตรัสอีกว่า

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالْمُنْتَفِعِينَ

(آل عمران : 115)

ความว่า “และความดีใด ๆ ที่พวกเขากระทำพวกเขาก็จะไม่ถูกปฏิเสธในความดีนั้นเป็นอันขาด และอัลลอฮฺทรงรู้ดีต่อบรรดาผู้ที่ยำเกรง ” (อาลี อิมรอน, 3 : 115)

วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแหล่งความรู้สำคัญทั้งในการรวบรวม ผลิตและถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งเป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนงและเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคม ศึกษาค้นคว้าวิจัยความรู้ใหม่ ๆ ให้บริการ วิชาการแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยวิทยาลัยได้ดำเนินการตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมตามศักยภาพและความพร้อม ซึ่งมีการพัฒนาเป็นลำดับ (วิทยาลัยอิสลามศึกษา, 2553) ทำให้มีบทบาทสำคัญที่ขับเคลื่อน เปลี่ยนแปลงสังคมตามบทบาทและ ความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำพาประเทศไปสู่สังคมที่เจริญก้าวหน้า ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นสถาบันที่มีภารกิจในลักษณะที่เป็นพหุกิจหรือสหกิจที่สังคมมอบหมายให้ต้องกระทำอยู่ 4 ด้านคือ ด้านการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยกำหนดนโยบายหลักคือ การผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการบริการวิชาการกับองค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งภายในและภายนอก ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตและตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคมภาคใต้และประเทศ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2541) การบริการวิชาการเป็นภารกิจหลักของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในฐานะหน่วยงานหนึ่ง จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานวิชาการและบริการชุมชนให้เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าภาควิชา ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่หลักในการบริการวิชาการแก่ชุมชนในรูปแบบการวิจัย การผลิตเอกสารและตำรา ส่งเสริม และเผยแพร่หลักวิชาการอิสลาม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการจัดบริการข้อมูลข่าวสารแก่สังคม จัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่เน้นเกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่สังคมในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดโครงการอบรมแก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสเยาวชน ครูสอนศาสนาในโรงเรียนเอกชน การแสดงนิทรรศการและพิพิธภัณฑ์ การอบรมและสัมมนา ดำเนินการด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง

ประเทศ ตลอดจนทำหน้าที่เป็นหน่วยงานวางแผนของ
วิทยาลัยซึ่งประกอบด้วยฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริการ
วิชาการชุมชน ฝ่ายบริการการศึกษา ฝ่ายวางแผนและ
พัฒนา ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และพิพิธภัณฑ์อิสลาม
ตลอดจนจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะสามารถสนองความ
ต้องการของชุมชนและสังคม

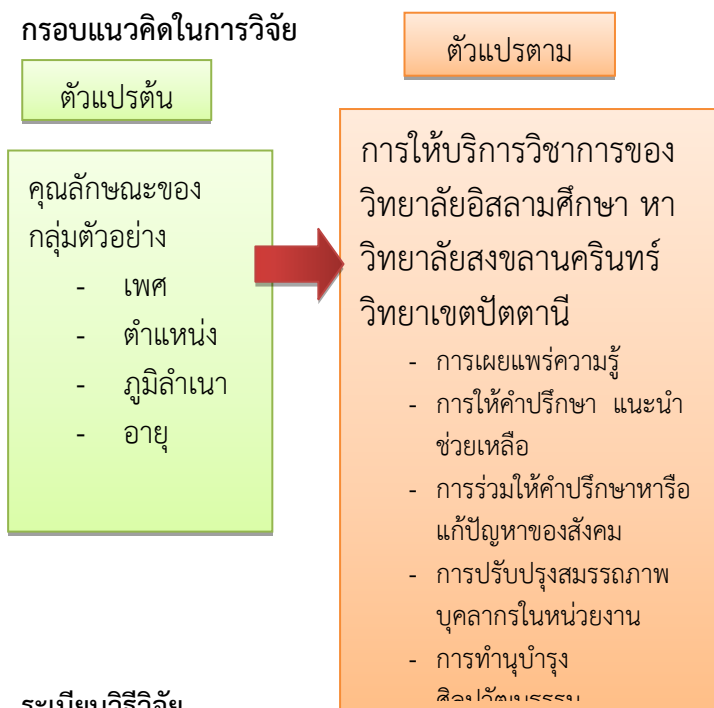
ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ให้บริการวิชาการ
ตาม นโยบาย แผนงานดำเนินการ โครงการและ
กิจกรรมต่างๆตามหลัก ที่วิทยาลัยอิสลามศึกษาได้
กำหนดขึ้นมา ซึ่งอาจจะทำให้การดำเนินงานไม่ตรงกับ
ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และยังไม่มี
ผู้ใดทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้มาก่อน ดังนั้นเพื่อให้การ
กำหนดนโยบาย แผนดำเนินการโครงการและกิจกรรม
ต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
และเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็น
ความสำคัญที่จะศึกษาเรื่อง “ความต้องการของชุมชน
ต่อการให้บริการวิชาการของวิทยาลัยอิสลาม
ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” โดยศึกษาความ
ต้องการของชุมชนต่อการให้บริการวิชาการ
เปรียบเทียบการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ประมวล
ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสำนักงานวิชาการและ
บริการชุมชน วิทยาลัยอิสลามศึกษาในอนาคต ซึ่ง
สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อการส่งเสริมและ
พัฒนาการบริการวิชาการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสอดคล้องกับ
ความต้องการของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้
ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของชุมชน
ต่อการให้บริการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความต้องการของชุมชน
ต่อการบริการของสำนักงานวิชาการและบริการชุมชน
ของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลา
นครินทร์

3. เพื่อประมวล แนวทางการส่งเสริมและ
พัฒนาการบ ริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัย
อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
(Survey Research)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น
5 กลุ่ม คือ ผู้นำศาสนา สตรีและแม่บ้าน ครูโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนา ข้าราชการ เจ้าหน้าที่และสมาชิก
สหกรณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้นำศาสนา สตรี
และแม่บ้าน ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
ข้าราชการ เจ้าหน้าที่แล ะสมาชิกสหกรณ์ในสาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้ คำนวณจากสูตรของ Daniel
(1995) รวมจำนวนทั้งหมด 384 คน และแบ่งสัดส่วน
จำนวนเท่าๆ กัน คือ กลุ่มตัวอย่างละ 77 คน

ขอบเขตการศึกษา

การดำเนินการวิจัยนี้เริ่มดำเนินการ การศึกษา
ตั้งแต่เดือน 1 สิงหาคม 2558 – 31 กรกฎาคม 2559

เครื่องมือการวิจัย (Measurements)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย
แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนต่อการ
ให้บริการ ของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ ซึ่งเป็น แบบมาตราส่วน (Likert
Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับและแบบสัมภาษณ์แนว
ทางการส่งเสริม และพัฒนาการบริการวิชาการแก่
ชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ระยะ
ดังนี้ คือ

1. ศึกษากรอบแนวคิดการบริการวิชาการแก่
ชุมชน จากเอกสาร ตำรา หนังสือ ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีการดำเนินงาน และกิจกรรมของ
สำนักงานวิชาการและบริการชุมชน วิทยาลัย อิสลาม
ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ผู้วิจัยแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบ ถาม
จากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ในแต่ละกลุ่มตามจำนวน
ที่คำนวณ โดยแบ่งสัดส่วนจำนวนเท่าๆ กันในแต่ละ
จังหวัด
4. ขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์
กลุ่มตัวอย่างโดยการอัดเทป

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis)

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive
Statistic) เพื่อบรรยายจำนวน ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย
ของกลุ่มตัวอย่าง
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความ
ต้องการด้านการบริการ วิชาการจำแนกตาม
คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติทดสอบแบบ
สองกลุ่มอิสระ (Independent Samples t-test)
และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One - Way
ANOVA)

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็น
ร้อยละ 54.4 ร้อยละ 28.6 มีช่วงอายุใกล้เคียงกัน คือ
31-40 ปี ร้อยละ 49.7 จบการศึกษาจากโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม และร้อยละ 54.4 จบ
การศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ระดับความต้องการของชุมชนต่อการ
ให้บริการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่
มีความ ต้องการ บริการมากที่สุดคือ การ เสริมสร้าง
สมรรถภาพของบุคลากรในหน่วยงาน ($\bar{x}$ = 3.98,
S.D.=0.68) รองลงมา คือ ด้านการให้คำปรึกษา
แนะนำช่วยเหลือ ($\bar{x}$ = 3.97, S.D. = 0.71) ด้านการ
เผยแพร่ความรู้ ($\bar{x}$ = 3.96, S.D. = 0.66) ด้านการ
ร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน ($\bar{x}$ = 3.92, S.D. =
0.66) และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{x}$ =
3.72, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการให้บริการวิชาการ แก่
ชุมชนของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์

3.1 ความแตกต่างระหว่างเพศชาย กับเพศ
หญิงต่อการให้บริการวิชาการของวิทยาลัยอิสลาม
ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การให้
คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ การเสริมสร้างสมรรถภาพ
ของบุคลากรในหน่วยงาน การทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ 0.05 ส่วนการเผยแพร่ควา มรู้ และการ
ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของชุมชนพบว่า ไม่มีความ
แตกต่างกันทางสถิติ

3.2 ความแตกต่าง ตามตำแหน่ง ต่อการ
ให้บริการวิชาการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ในภาพรวม มี
ความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

3.3 ความแตกต่าง ของภูมิลำเนาต่อ การให้บริการวิชาการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3.4 ความแตกต่างของอายุต่อการให้บริการวิชาการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

4. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา การบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยอิสลามศึกษา สรุปได้ 4 แนวทาง ดังนี้

4.1 ด้านการเผยแพร่ความรู้ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร ผลิตรายการ ตำรา แพลหนังสือและเผยแพร่บทความวิชาการด้านอิสลามศึกษา ผ่านเครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยีหรือสื่อออนไลน์ต่างๆที่ทันสมัย

4.2 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยเน้นเรื่อง ชาริอะฮ์ในประเด็นต่างๆ การจัดอบรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ระบบการไกล่เกลี่ย และอบรมก่อนการสมรส การช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ สนับสนุนกองทุนเด็กกำพร้า ยากจน ผู้ด้อยโอกาส และโอกาสในการประกอบอาชีพ

4.3 ด้านการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ด้านศาสนาใน ชุมชน โดยร่วมมือกับองค์กรภายนอก และเป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

4.4 แนวทางการจัดกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สอดคล้องกับหลักการศาสนา และการแสดงผลงานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประวัตินุคคลสำคัญในอดีต การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อ วัฒนธรรม ของชุมชนชาวมุสลิม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ขัด กับหลักศาสนาอิสลาม

อภิปรายผล

สำนักงานวิชาการและบริการชุมชน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขต

ปัตตานี มีการบริการวิชาการแก่ชุมชน เพื่อพัฒนาสังคมมุสลิม และช่วยยกระดับคุณภาพสังคมมุสลิมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การบริการวิชาการแก่ชุมชนนั้น ต้องไม่ขัดกับหลักการศาสนาอิสลาม การบริการวิชาการมีความชัดเจนและมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดอบรม การจัดบรรยาย การจัดโครงการต่างๆที่ช่วยแก้ปัญหาสังคมของชุมชนทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ และอื่นๆ การให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการ และอื่นๆ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้หน่วยงาน ภายนอกได้เข้ามาใช้บริการและใช้สถานที่ของวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้อง กับความต้องการ การบริการวิชาการแก่ชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ สอดคล้องกับ ปานทิพย์ ผดุงศิลป์ (2534) ได้ศึกษาเชิงวิเคราะห์ภารกิจของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ ที่มีต่อการปฏิบัติภารกิจทั้ง 4 ด้าน พบ ว่า ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มุ่งเน้นการบริการทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในรูปแบบของการยกระดับคุณภาพชีวิตในรูปแบบของการสอน การอบรม

ผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่าการบริการวิชาการแก่ ชุมชนของวิทยาลัยอิสลามศึกษา ควรแบ่งเป็น 4 แนวทาง คือ 1) การเผยแพร่ความรู้ 2) การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ 3) การร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของชุมชน 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการของชุมชนต่อการบริการของสำนักงานวิชาการและบริการชุมชน พบว่า ความต้องการต่อการบริการจำแนกตามตำแหน่งและอายุของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนความต้องการต่อการบริการจำแนกตามเพศ และภูมิลำเนาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ สอดคล้องกับ ชัดติยา กรรณสูตร (2522) กล่าวว่า รูปแบบการให้บริการของมหาวิทยาลัยไว้ 4 รูปแบบ คือ 1) การฝึกอบรม 2) การสัมมนาทางวิชาการ 3) การให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานตามการร้องขอ 4) บริการวิชาการสื่อมวลชน ซึ่งความต้องการของประชาชนมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆทั้ง

ด้านภูมิลำเนา อายุ เพศ ตำแหน่ง และอื่นๆ ดังนั้น การบริการวิชาการแก่ชุมชนต้องมีรูปแบบในการ ให้บริการที่เน้นการสร้างโมเดลหรือองค์ความรู้ให้แก่ ชุมชน และเน้นการเป็นหน่วยงานประสานมากกว่า หน่วยงานปฏิบัติ ส่วนการดำเนินงานต่างๆ จำเป็นที่ จะต้องสำรวจความต้องการของชุมชน จัดตั้งทีมงาน การให้บริการ และใช้กลยุทธ์ ในการให้บริการใน ลักษณะเชิงรุกโดยกำหนดเป้าหมาย เนื้อหา และกลุ่ม ผู้รับบริการที่ชัดเจน ผลิตตำรา สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ และเผยแพร่วิชาการที่เป็นประโยชน์ โดย ผ่านสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่รวมทั้งอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้จะต้องมีการจัดประชุมสัมมนา และจัด โครงการต่าง ๆ ที่ช่วยยกระดับคุณภาพแก้ปัญหาทาง สังคมของชุมชน (นิเลาะ แวอุเซ็ง, 2540)
ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิทยาลัยอิสลามศึกษาควรนำผลการวิจัย ไปใช้ในการกำหนดและปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็น รูปธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบและความ เหมาะสมในการให้บริการวิชาการต่อไป

1.2 วิทยาลัยอิสลามศึกษาควรนำผลการ ประเมินทุกโครงการที่ได้จัดขึ้น ไปปรับปรุงอย่าง จริงจังเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถ เตรียมการวางแผนให้โครงการมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 วิทยาลัยอิสลามศึกษา ควรมีการสำ รวจ ความพึงพอใจในการให้บริการเป็นประจำทุกปี เพื่อจะ ได้นำข้อมูลที่สำคัญจากผู้ใช้บริการมาวางแผน และ กำหนดนโยบายในการพัฒนาการจัดให้บริการต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมของ ผู้รับบริการ

2.2 ควรศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม ในการให้บริการวิชาการแก่ ชุมชนในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. 2545. การบริการวิชาการในสถาน ศึกษา: ชุดการพัฒนาสู่ มาตรฐาน การศึกษา ขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่2 .กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์. กองบริการวิชาการศึกษา. 2537. คู่มือบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชัตติยา กรณสูตร. 2522. รูปแบบการบริการวิชา ของมหาวิทยาลัย. มปท.
- ปานทิพย์ ผดุงศิลป์ . 2534. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ การกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล . จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย . บัณฑิตวิทยาลัย . ครุศาสตร์ (อุดมศึกษา).
- นิเลาะ แวอุเซ็ง . " แนวโน้มการบริหารของวิทยาลัย อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549). " วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ , 2540.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ . 2550. รายงาน ประจำปี 2548-2549 สำนักส่งเสริมและ การศึกษาต่อเนื่อง. สงขลา : โอคิวมีเดีย.
- วิทยาลัยอิสลามศึกษา. 2553. รายงานประจำปีการ ประเมินคุณภาพ ภาควิชาอิสลามศึกษา ประจำปี การศึกษา 2552.